

Inspectie van het Onderwijs
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

RAPPORT VAN BEVINDINGEN ONDERZOEK NAAR DE KWALITEITSVERBETERING

OBS de Wending

Plaats : Roosendaal
BRIN nummer : 22KV|C2
Onderzoeksnummer : 289886
Datum onderzoek : 22 september 2016
Datum vaststelling : 21 november 2016

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	5
2	BEVINDINGEN	7
3	TOEZICHTARRANGEMENT	15

1 INLEIDING

De Inspectie van het Onderwijs heeft op 22 september 2016 een onderzoek naar de kwaliteitsverbetering uitgevoerd op OBS de Wending. Daarbij is gekeken naar de kwaliteit van het onderwijs en naar naleving van wet- en regelgeving. De aanleiding voor dit onderzoek was het volgende.

Tijdens het kwaliteitsonderzoek dat is uitgevoerd op 3 november 2015 stelde de inspectie tekortkomingen vast in de opbrengsten en het onderwijsleerproces op OBS de Wending. Deze zijn beschreven in het inspectierapport dat is vastgesteld op 11 januari 2016. De kwaliteit van het onderwijs is toen als 'zwak' beoordeeld en de inspectie heeft haar toezicht geïntensiveerd. Om na te gaan of de eerder vastgestelde tekortkomingen zijn opgeheven en de kwaliteit van het onderwijs weer voldoende is, heeft de inspectie nu een afsluitend onderzoek naar de kwaliteitsverbetering uitgevoerd.

Conform de uitgangspunten van het programmatisch handhaven onderzoekt de inspectie tevens standaard of wordt voldaan aan bepaalde wettelijke voorschriften.

Onderzoeksopzet

Het onderzoek bestond uit de volgende activiteiten:

- Een controle van de aanwezigheid van de schoolgids en het schoolplan.
- Een toets op de aanwezigheid van informatie over enkele wettelijke verplichte onderdelen in de schoolgids en het schoolplan.
- Een controle op de onderwijstijd die de school heeft gepland.
- Onderzoek en analyse van jaardocumenten en gegevens over de school die bij de inspectie aanwezig zijn.
- Analyse van documenten die betrekking hebben op zelfevaluatie-activiteiten van de school en van andere documenten die de school voorafgaand aan het schoolbezoek heeft toegestuurd, te weten evaluatie jaarplan MARAP 2016-07-13, jaarplan MARAP 2016-2017, rapportage diepteanalyse eindopbrengsten 2015-2016, analyse eindopbrengsten Cito 2014-2016, afspraken en begeleiding in de groep 2016-2017, EDI plan van aanpak De Wending 2016-2017, plan van aanpak en evaluatie 2015-2016, plan van aanpak 2016-2017.
- Schoolbezoek, waarbij in alle groepen de onderwijspraktijk is geobserveerd door het bijwonen van lessen Nederlandse taal en rekenen en wiskunde.

- Gesprekken met de directie en de intern begeleiders over de kwaliteit van de indicatoren.
- Een gesprek met leerlingen, leraren, ouders. De ouders zijn, op verzoek van de inspectie, willekeurig geselecteerd door het bestuur.
- Een eindgesprek met de directie, het team en een vertegenwoordiging van het bestuur, na afloop van het schoolbezoek.

Tijdens het onderzoek beoordeelde de inspectie indicatoren van de volgende aspecten: opbrengsten, aanbod, tijd, didactisch handelen, schoolklimaat, afstemming, zorg en begeleiding en kwaliteitszorg.

Toezichtkader

De inspectie heeft zich bij haar onderzoek onder andere gebaseerd op het Toezichtkader po/vo 2012 en de notitie Analyse en waarderingen van opbrengsten primair onderwijs. Beide documenten zijn te vinden op www.onderwijsinspectie.nl.

Opbouw rapport

In hoofdstuk 2 staan de bevindingen uit het onderzoek naar de onderwijskwaliteit en de wettelijke vereisten. Dit wordt gevolgd door een beschouwing waarin het oordeel van de inspectie wordt toegelicht en waar mogelijk de schoolontwikkeling in samenhang wordt beschreven. Hoofdstuk 3 geeft het toezichtarrangement weer.

2 BEVINDINGEN

2.1 Kwaliteits- en nalevingsprofiel

In onderstaande tabellen vermeldt de inspectie welke indicatoren in dit onderzoek zijn betrokken en tot welke bevindingen het onderzoek heeft geleid. De nummering in de tabellen verwijst naar het volledige waarderingskader primair onderwijs 2012. Indicatoren die bij een kwaliteitsonderzoek de doorslag geven of een school (zeer) zwak is, de zogeheten normindicatoren, zijn gemarkeerd met een asterisk. Voor een overzicht van alle normindicatoren zie het Toezichtkader po/vo 2012 op www.onderwijsinspectie.nl. De bevindingen zijn weergegeven in de vorm van een score. De score geeft aan in welke mate de betreffende indicator gerealiseerd is.

Legenda:

1. slecht
2. onvoldoende
3. voldoende
4. goed
5. niet te beoordelen (alleen bij opbrengsten)

Daarnaast heeft de inspectie enkele controles uitgevoerd op bepaalde standaard gecontroleerde wettelijke voorschriften. Of de school wel of niet voldoet aan deze wettelijke vereisten wordt tot uitdrukking gebracht met de score 'ja' of 'nee'.

Opbrengsten		1	2	3	4	5
1.1*	De resultaten van de leerlingen aan het eind van de basisschool liggen ten minste op het niveau dat op grond van de kenmerken van de leerlingenpopulatie mag worden verwacht.			•		
1.4	Leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften ontwikkelen zich naar hun mogelijkheden.			•		
1.5	De sociale competenties van de leerlingen liggen op een niveau dat mag worden verwacht.			•		

Leerstofaanbod		1	2	3	4
2.1*	Bij de aangeboden leerinhouden voor Nederlandse taal en rekenen en wiskunde betreft de school alle kerndoelen als te bereiken doelstellingen.			•	
2.2*	De leerinhouden voor Nederlandse taal en voor rekenen en wiskunde worden aan voldoende leerlingen aangeboden tot en met het niveau van leerjaar 8.			•	

Leerstofaanbod		1	2	3	4
2.3	De leerinhouden in de verschillende leerjaren sluiten op elkaar aan.			•	
2.4*	De school met een substantieel aantal leerlingen met een leerlinggewicht biedt bij Nederlandse taal leerinhouden aan die passen bij de onderwijsbehoeften van leerlingen met een taalachterstand.			•	

Tijd		1	2	3	4
3.1	De leraren maken efficiënt gebruik van de geplande onderwijstijd.			•	

Schoolklimaat		1	2	3	4
4.7	Het personeel van de school zorgt ervoor dat de leerlingen op een respectvolle manier met elkaar en anderen omgaan.				•

Didactisch handelen		1	2	3	4
5.1*	De leraren geven duidelijke uitleg van de leerstof.			•	
5.2*	De leraren realiseren een taakgerichte werksfeer.			•	
5.3*	De leerlingen zijn actief betrokken bij de onderwijsactiviteiten.				•

Afstemming		1	2	3	4
6.1	De leraren stemmen de aangeboden leerinhouden af op verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen.			•	
6.2	De leraren stemmen de instructie af op verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen.			•	
6.3	De leraren stemmen de verwerkingsopdrachten af op verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen.			•	
6.4	De leraren stemmen de onderwijstijd af op verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen.			•	

Begeleiding		1	2	3	4
7.1*	De school gebruikt een samenhangend systeem van genormeerde instrumenten en procedures voor het volgen van de prestaties en de ontwikkeling van de leerlingen.			•	
7.2	De leraren volgen en analyseren systematisch de voortgang in de ontwikkeling van de leerlingen.				•

Zorg		1	2	3	4
8.1	De school signaleert vroegtijdig welke leerlingen zorg nodig hebben.			•	

Zorg		1	2	3	4
8.2	Op basis van een analyse van de verzamelde gegevens bepaalt de school de aard van de zorg voor de zorgleerlingen.			•	
8.3*	De school voert de zorg planmatig uit.			•	
8.4	De school evalueert regelmatig de effecten van de zorg.			•	

Kwaliteitszorg		1	2	3	4
9.1	De school heeft inzicht in de onderwijsbehoeften van haar leerlingenpopulatie.			•	
9.2	De school evalueert jaarlijks de resultaten van de leerlingen.			•	
9.3	De school evalueert regelmatig het onderwijsleerproces.			•	
9.4	De school werkt planmatig aan verbeteractiviteiten.			•	
9.5	De school borgt de kwaliteit van het onderwijsleerproces.			•	
9.6	De school verantwoordt zich aan belanghebbenden over de gerealiseerde onderwijskwaliteit.			•	

Wet- en regelgeving		Ja	Nee
NT1A	De inspectie is in het bezit gesteld van de geldende schoolgids (art. 16, lid 2 en 3, WPO).	•	
NT1B	In de schoolgids is informatie opgenomen over standaard gecontroleerde onderdelen (art. 13 WPO).		•
NT2A	De inspectie is in het bezit gesteld van het geldende schoolplan (art. 16, lid 1 en 3, WPO).	•	
NT2B	In het schoolplan is informatie opgenomen over een of meer standaard gecontroleerde onderdelen (art. 12 WPO).	•	
NT4A	Er is voldoende onderwijstijd geprogrammeerd om te kunnen voldoen aan de daarvoor gestelde minima (art. 8, lid 7 onder b, WPO).	•	
NT4B	Er is maximaal zevenmaal een onvolledige schoolweek geprogrammeerd voor de groepen 3 t/m 8 (artikel 8, lid 7 onder b, WPO).	•	

2.2 Beschouwing

Algemeen beeld

De eindopbrengsten in 2016 voldoen ruimschoots aan de gestelde normen. Daarnaast heeft de inspectie alle normindicatoren als voldoende beoordeeld en een aantal indicatoren met betrekking tot het schoolklimaat, het didactisch handelen en het systematisch volgen van de vorderingen van de leerlingen, zelfs

als goed. Hiermee ontstaat een positief totaalbeeld, dat een basisarrangement rechtvaardigt.

De directie en het team van OBS de Wending hebben de schouders onder de schoolontwikkeling gezet en met succes. De teamleden geven zelf aan dat er vooral hard gewerkt is aan het verbeteren van de didactische vaardigheden door structureel te werken met het Effectieve Directe Instructiemodel. Niet alleen de leerkrachten, maar ook de intern begeleiders en de directeur zijn geschoold in het werken met EDI, zowel in de uitvoering voor de klas maar ook in de coaching, aansturing en borging van het didactisch handelen. Door het inzetten van relatief eenvoudige activerende werkvormen werd snel resultaat geboekt en de betrokkenheid van de leerlingen verhoogd. Een andere duidelijke verbetering is terug te vinden op het gebied van de zorg en begeleiding. De teamleden zijn veel vaardiger geworden in lezen en interpreteren van data die het leerlingvolgsysteem levert. Zo kunnen zij deze gegevens beter weergeven in de groepsplannen en vervolgens vertalen in concrete acties, afgestemd op de onderwijsbehoeften van de leerling.

De verbeteringen en de nieuw ingeslagen weg worden dan ook door het hele team gedragen en gewaardeerd. Er is in relatief korte tijd veel bereikt. Dit heeft ertoe geleid dat de school haar ambities nu ook waar weet te maken in de praktijk. Dit alles is gerealiseerd in een lerende gemeenschap die steeds verder professionaliseert. De teamleden zijn er terecht trots op dat zij dit hebben bereikt zonder elkaar uit het oog te zijn verloren in dit proces.

Hieronder volgt een toelichting op het oordeel.

Toelichting

Opbrengsten

De resultaten op de Eindtoets Basisonderwijs voldoen in 2016 ruimschoots aan de door de inspectie gehanteerde normen. De school heeft daarmee een belangrijke stap voorwaarts gezet, die het resultaat is van het meer opbrengstgericht werken in het afgelopen jaar. Daarbij houdt het zorgteam de vinger zelf nadrukkelijker aan de pols en grijpt meer planmatig in wanneer tegenvallende resultaten daartoe aanleiding geven.

Ook volgt de school de sociaal-emotionele ontwikkeling van haar leerlingen op een systematische wijze. Zij gebruikt hiervoor een landelijk genormeerd instrument. Uit de resultaten blijkt dat de leerlingen over voldoende sociale competenties beschikken. Dit past bij het beeld dat de school hier actief aandacht aan besteedt.

Onderwijs en leren

De school schenkt veel aandacht aan het schoolklimaat. Er wordt hard gewerkt om een veilige, prettige sfeer voor alle kinderen te creëren. In de lessen is dit merkbaar; daar gaan de leraren respectvol om met de leerlingen en moedigen ze kinderen aan om ook respectvol met elkaar om te gaan. Het team is daar trots op en vindt het belangrijk dat de sfeer goed is en goed blijft. De inzet van Kanjertraining draagt daaraan bij, maar ook zaken als een pestprotocol en het hanteren van duidelijke regels. Voor de leerlingen is het duidelijk dat zij bij problemen terecht kunnen bij de leerkracht of bij de directeur, maar in de schoolgids is nu nog niet terug te vinden wie de vertrouwenspersonen zijn. Naast het pedagogisch handelen is nu ook het didactisch handelen op orde. Om te beginnen beschikken de leraren over voldoende vaardigheden om goed les te kunnen geven. Daarnaast is inmiddels sprake van stevige doorgaande lijnen in het didactisch handelen in de school, die een belangrijke basis vormen voor de opbouw van de lessen. Zo zijn in alle lessen de principes van het effectieve directe instructiemodel zichtbaar. Verder krijgt coöperatief leren een steeds belangrijkere plek in het onderwijs op OBS de Wending. De lessen hebben mede daardoor een duidelijke opbouw en de uitleg is in de regel helder. Er heerst in nagenoeg alle groepen een werksfeer waarin de leerlingen actief betrokken bij de les zijn. Een uitdaging vormt het omgaan met verschillen in ontwikkeling bij de leerlingen, zowel cognitief als sociaal-emotioneel en gedragsmatig. In een enkele groep vraagt dit om beduidend meer aandacht dan in de andere groepen. Het team is zich hiervan bewust en zoekt continu naar praktische oplossingen, zowel in de groepssamenstelling als in de uitvoering van de leerlingenzorg. Daarbij zijn onderlinge groepsbezoeken en collegiale consultaties waardevolle hulpmiddelen. Tijdens het vorige bezoek is geconstateerd dat de activiteiten versnipperd werden aangeboden. De school heeft dit nu goed opgepakt en de roosters aangepast waardoor de lestijd veel efficiënter wordt benut.

Afstemming en leerlingenzorg

De school volgt de ontwikkeling van haar leerlingen goed en systematisch. Om de cognitieve ontwikkeling te volgen, gebruiken de leraren zowel methodegebonden als landelijk genormeerde toetsen. Daarnaast brengen zij de sociaal-emotionele ontwikkeling van alle leerlingen in kaart. Hiermee kunnen leerlingen met leerachterstanden of een aanzienlijke voorsprong in ontwikkeling, op tijd worden gesignaleerd. Het hele team werkt hieraan inmiddels op een goede manier mee, wat blijkt uit de laatste diepteanalyse van de eindtoetsen uit het leerlingvolgsysteem. Deze brede betrokkenheid van alle teamleden vormt de basis van het opbrengstgericht werken en daarmee is dit een belangrijke pijler onder de positieve ontwikkelingen op de school.

Het team heeft de opzet van de leerlingenzorg de afgelopen tijd flink versterkt. De leraren gebruiken nu per vak duidelijke groepsoverzichten en groepsplannen, waarin leerlingen in drie of vier niveaus zijn ingedeeld. Zwakkere leerlingen krijgen extra instructie en maken eenvoudigere opdrachten, terwijl snellere leerlingen, na instructie afgestemd op hun niveau, eerder zelfstandig aan de slag gaan en verdiepings- en verrijkingsopdrachten krijgen. De mogelijkheden, die de methodes hiervoor bieden, worden goed gebruikt. Ook de inzet van de weektaak is verbeterd met op individueel niveau gedifferentieerde opdrachten. Meer in het algemeen geldt dat er voor de afstemming en leerlingenzorg een stevige basis is gelegd waarop kan worden voortgebouwd. Het is nu zaak om wat nu bereikt is bij de zorg te borgen en verder te optimaliseren, waarbij steeds de vraag centraal moet staan hoe de leerlingen in de praktijk maximaal kunnen profiteren van de gehanteerde systematiek. De intern begeleiders zien dit terecht als een mooie en belangrijke uitdaging.

Kwaliteitszorg

Onder leiding van de directie werkt het team adequaat aan de verdere ontwikkeling van het onderwijs. De kern van kwaliteitszorg, het planmatig werken aan continue verbetering van met name het didactisch handelen, is goed aanwezig. Dat blijkt vooral uit de successen, die in relatief korte tijd zijn geboekt. De verbeterplannen zijn grotendeels gebaseerd op de analyses van de resultaten voor de basisvaardigheden. De school kan de wijze waarop zij haar eigen kwaliteit in beeld brengt, nog verbreden. Zo kan zij meer zicht krijgen op de ontwikkelingen van de samenstelling van haar leerlingenpopulatie en vaker vragenlijsten uitzetten bij leerlingen, ouders en teamleden. De prioriteit ligt nu bij de borging van alle gerealiseerde verbeteringen van de afgelopen tijd en het stapsgewijs verder ontwikkelen van het onderwijs in de groepen. Daarbij speelt de begeleiding van de nieuwe leerkrachten een belangrijke rol. Zij moeten snel op de hoogte zijn van de afspraken en werkwijzen zoals die op OBS de Wending gelden. De voorwaarden voor de kwaliteitszorg, ten slotte, zijn gunstig. Het team onderschrijft de door de school gekozen richting en de teamleden werken actief mee aan de schoolontwikkeling. Daarbij komt dat de directeur en het team meer dan voldoende ambitie tonen om van de school een blijvend succes te maken.

Naleving

Ten aanzien van de naleving van wettelijke voorschriften heeft de inspectie geconstateerd dat niet wordt voldaan aan het onderstaande wettelijk voorschrift:

- NT1b In de schoolgids is informatie opgenomen over een of meer standaard gecontroleerde onderdelen (art. 13 WPO).

3 TOEZICHTARRANGEMENT

Kwaliteit

Wij kennen aan de OBS de Wending het basisarrangement toe. De kwaliteit van het onderwijs is weer voldoende. Dit betekent dat de school niet langer onder intensief toezicht valt.

Naleving

Er is een onvolledigheid in de inhoud van de schoolgids geconstateerd. Het document geeft onvoldoende informatie over de volgende onderdelen: de tussenschoolse opvang en de bijbehorende klachtenregeling (WPO artikel 13 lid 1). Wij gaan ervan uit dat in de volgende versie van dit schooldocument de ontbrekende onderdelen zullen zijn opgenomen.